

REZOLIUCIJA

Dėl Lietuvos lokalinės istorijos dėstymo bendrojo ugdymo mokyklose

Priimta 2012 m. sausio 26 d. Lietuvos mokslų akademijoje LMA Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus, LMA Mokslininkų rūmų ir „Versmės“ leidyklos surengtoje mokslinėje konferencijoje „XXI a. pradžios lokaliniai tyrimai šimtatomėje monografijų serijoje „Lietuvos valsčiai“: nuo kompleksinių lauko tyrimų ekspedicijų iki geologijos, geografijos, biologijos, etnologijos, istorijos, archeologijos, kalbotyros, tautosakos ir sociologijos mokslo darbų“ jos dalyvių bendru sutarimu.

Tautinė savivoka, nacionalinis patriotizmas ir meilė savo Tėvynei prasideda nuo Tėvynės, nuo betarpiškoje gyvenamojoje aplinkoje susiklosčiusių santykių, jų turinio. Todėl ugdant jaunąją kartą ir jos prisirišimą prie Tėvynės ypatingas vaidmuo tenka savo gimtojo krašto – seniūnijos, rajono, miestelio, kaimo – istorijos bei etnokultūros pažinimui.

Tačiau šiandien pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintas istorijos dėstymo ir istorinio sąmoningumo ugdymo programas lokaliajai, t. y. nedidelio, su mokinio gyvenamąja aplinka betarpiškai susijusio teritorinio vieneto, istorijai neskiriama reikiamo dėmesio.

Tai reiškia, kad ir betarpiškesnis lokalsios istorijos ir Tėviškės pajautos, prisirišimo prie jos ugdymas šiandien yra palikti savieigai, pačių mokyklų nuožiūrai, todėl dažnai lokalinė istorija yra visai nedėstoma, motyvuojant medžiagos stygiu, ar dėl kitų priežasčių.

„Versmės“ leidykla, savo dėmesį sukongcentravusi į lokaliają istoriją, per du veiklos dešimtmečius jau yra išleidusi daugiau kaip 20 „Lietuvos valsčių“ serijos tomų, kurių bendra apimtis perkopė 30 tūkst. knygų puslapių, internete paskelbė 200 mokslinių lokaliųjų tyrimų straipsnių, o rašymo ir redagavimo stadijoje turi sukaupusi per 80 rengiamų šios serijos skirtingų lokaliųjų vietovių tomų. Leidykla savo darbų perspektyvoje numachiusi publikuoti visą Lietuvos teritoriją užklosiančių visų buvusių valsčių – nedidelių teritorinių vienetų – lokales istorijas. Tam nuolat atliekamam darbui telkiamas ne tik gausus praktikų, bet ir mokslininkų kolektyvas – serijai jau yra rašę per 2 tūkst. autorių, iš jų daugiau kaip 350 turintys mokslo vardus.

Kreipiamės į Švietimo ir mokslo ministeriją ir prašome:

– Užtikrinti lokalsios istorijos bei etnokultūros privalomą praktinį dėstymą bendrojo lavinimo mokyklose. Tuo tikslu neatidėliojant, kaip galima greičiau pakoreguoti mokymo bei ugdymo programas, parengti reikiamą ugdymo ir ugdymo priežiūros metodiką bei tvarką, parengti ir išleisti tam skirtus konkrečius leidinius.

– Prisidėti prie Lietuvos istorijos lokaliųjų tyrimų, jų publikavimo ir propagavimo.

Akademikas prof. Romualdas Grigas, LMA narys emeritas

Doc. dr. Gintautas Zabiela, Klaipėdos universitetas

Dr. Žilvytis Šaknys, Lietuvos istorijos institutas

Doc. dr. Artūras Judžentis, Vilniaus universitetas

Doc. dr. Virginijus Gerulaitis, Lietuvos edukologijos universitetas

Habil. dr. Valentinas Baltrūnas, Gamtos tyrimų centras

Vida Girininkienė, „Versmės“ leidykla

Venantas Mačiekus, „Versmės“ leidykla

Petras Jonušas, „Versmės“ leidykla

Gabija Juščiūtė, „Versmės“ leidykla

Kiti konferencijos dalyviai (iš viso 83 asmenys)